VÄIKE-MAARJA VALLA

Infoleht

August 1998 Nr 8 (62)

Koolitervitus

Puud annavad käest kätte tuult
ja inimpõlved teatepulka.
Kes väike, tarkust kogub truult,
see sobib varsti suurte hulka.

On ühed väljalennupakul
ja teised alles läve hakul,
ei iial tühjaks jää see õu,
ei iial vanaks jää see õu.
On järjest uutel kooli algus
ja läinuid saadab koolivalgus.

Puud annavad käest kätte tuult,
käest kätte, ladvast latva tuult.
Ja põlvest põlve kestab see -
koolirõõm ja koolitee.

Lehte Hainsalu

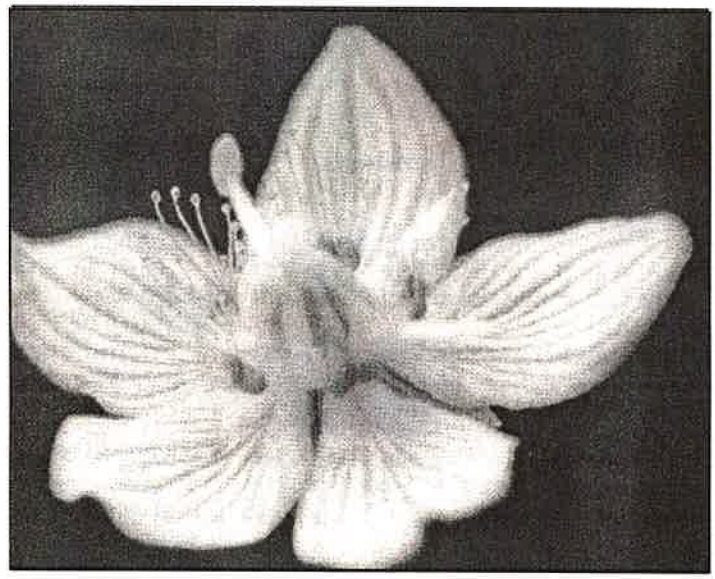

Taas on algamas uus õppeaasta.
Soovime kõigile õppuritele
visadust ja tugevat õpihimu,
pedagoogidele
head närvi
ja tulemusrikast kooliaastat!

. . .

Kooliaasta avaaktused 1. septembril:
*** Kiltsi Põhikoolis kell 10.00**
*** Triigi Lasteaed-Algkoolis kell 10.00**
*** Väike-Maarja Gümnaasiumi ava-aktuse kellaaeg ja koht sõltub ilmastiku-tingimustest (kas väljas koolimaja ees või rahvamajas). Jälgige eelnevalt reklaami!**

VALLAVALITSUSES

14. juuli 1998. a

1. Rendilepingu kinnitamine. Ette kandis vallasekretär Peeter Rahnik. Nõustuti Väike-Maarjas Tamsalu mnt.1 asuvate laoruumide rentimisega füüsilisest isikust ettevõtjale Toomas KIRPU'le autoremonditöökojaks hinnaga 10 krooni ruutmeeter. Kinnitati rendilepingu projekt.

2. Kauplemisloa pikendamine. Ette kandis vallasekretär Peeter Rahnik. Nõustuti kauplemisloa pikendamisega OÜ Enar EA Väike-Maarjas Energia tn 2 asuvale kauplusele.

21. juuli 1998. a

1. Kohatasu määramine Väike-Maarja valla koolieelsetes lasteasutustes. Ette kandis haridusnõunik Raili Sirgmets. Otsustati kohatasu ümber nimetada osalustasuks ja saata määruse eelnõu volikogu menetlusse.

2. Sotsiaaltoetuste eraldamine. Ette kandis lastekaitsetöötaja Helle Ling. Kinnitati sotsiaalkomisjoni otsused.

3. Kauplemisloa pikendamine. Ette kandis vallasekretär Peeter Rahnik. Otsustati pikendada kauplemisluba Leili Allikalti kauplusele.

4. Teistest piirkondadest Väike-Maarja gümnaasiumi ja muusikakooli tööle asuvate õpetajate kindlustamisest elamispinnaga. Ette kandis haridusnõunik Raili Sirgmets. Otsustati osta valla omandusse Väike-Maarjas Lõuna tn 15-5 asuv 2-toaline korter.

28. juuli 1998. a

1. Soojatootmise lepingu kinnitamine AS-ga Flexa Eesti. Ette kandis peainsener Kaarel Moisa. Lepingu kohaselt tarnib AS Flexa Eesti puiduhakkel töötava katlamaja oma kuludega Triigi külla ja alustab seal sooja tootmist. Valla ülesandeks on valmistada ette maa-ala, kuhu katlamaja paigutatakse. Leping kinnitati.

2. Korterikomisjoni ettepanekute läbivaatamine. Ette kandis peainsener Kaarel Moisa. Korterikomisjon ei toeta valla omandist korterite eraldamist Erna Kidemannile ja Ants Siimanile. Kinnitati korterikomisjoni otsus.

3. Alkoholi jaemüügilitsentsi pikendamine. Ette kandis vallasekretär Peeter Rahnik. Pikendati OÜ Enar EA alkoholi jaemüügilitsentsi.

4. Maaküsimused. Ette kandis maakorraldusosakonna töötaja Meeli Veia.

* Nõustuti PIKAVÄLJA maaüksuse (omanikud Galina Mändla, Jana Mändla, Janar Mändla, Merle Saadoja ja Peeter Komissarov) jagamisega kaheks eraldi kinnistuks - PIKAVÄLJA, pindala 2,97 ha ja PIKAMETSA, pindala 3,03 ha.
* Nõustuti Pandivere külas asuva 2,56 ha suuruse OLEVI maaüksuse ostueesõigusega erastamisega Linda Onga'le.
* Nõustuti Avispea külas 9,34 ha suuruse maa tagastamisega MARDI maaomandi taastamiseks eraomandiks Laine Kirschbaum'ile.
* Nõustuti Avispea külas 1,84 ha suuruse maa tagastamisega KIVIAUGU maaomandi taastamiseks eraomandiks Linda Roosipuu'le.
* Nõustuti Avispea külas 3,91 ha suuruse maa tagastamisega TIIGIOTSA maaomandi taastamiseks eraomandiks Laine Kirschbaum'ile.
* Nõustuti Ebavere külas asuva KOPLI maaüksuse (omanik Eha Mõttus) jagamisega kaheks eraldi kinnistuks: KOPLI I, I maatüki pindala 5,7 ha, II maatüki pindala 1,8 ha ja KOPLI II, pindala 12,3 ha.

04. august 1998. a

1. Sotsiaaltoetuste eraldamine. Ette kandis sotsiaalnõunik Lea Mäesepp. Kinnitati sotsiaalkomisjoni otsused.

2. Maaküsimused. Ette kandis maakorraldusosakonna töötaja Meeli Veia. Nõustuti Väike-Maarja alevikus järgmiste maaüksuste ostueesõigusega erastamisega hoonete omanikele:

* 1235 m² suurune Uus tn 7 maaüksus Peep Olvi'le;
* 1701 m² suurune Välja tn 1 maaüksus Hillar Seimar'ile;
* 1623 m² suurune Välja tn 2 maaüksus Joe Kinks'ile;
* 1351 m² suurune Välja tn 3 maaüksus Tarmo Varik'ule;
* 1377 m² suurune Välja tn 4 maaüksus Kalvi Arumägi'le;
* 1377 m² suurune Välja tn 6 maaüksus Lembit Soom'ile;
* 1381 m² suurune Välja tn 7 maaüksus Valdor Suvorov'ile;
* 1416 m² suurune Välja tn 8 maaüksus Tõnis Saar'ele;
* 1453 m² suurune Välja tn 10 maaüksus Jaan Lukmann'ile;
* 1999 m² suurune Välja tn 12 maaüksus Heino Külanurk'ale.;
* 1297 m² suurune Kesk tn 3 maaüksus Malle Mägi'le.

3. Phare egiidi all koostatava projekti "Vallavalitsuse mudel" tutvustamine. Ette kandis arengu- ja eelarveosakonna juhataja Peeter Albi. Kinnitati projektiga tegelemiseks Väike-Maarja valla komisjon järgmises koosseisus: esimees Olev Liblikmann, liikmed Sven Kesler, Peeter Albi, Kaarel Moisa, Raili Sirgmets, Urmas Reinart.

11. august 1998. a

1. Vallavara müük. Ette kandis peainsener Kaarel Moisa. Otsustati nõustuda sadulauto Maz müümisega hinnaga 25000 krooni ja auto Gaz müümisega hinnaga 2000 krooni.

2. Valla tänavalgustuse korrastamine. Ette kandis peainsener Kaarel Moisa. Kinnitati Väike-Maarja aleviku tänavavalgustuse skeem. Skeemiga on võimalik tutvuda valla tehnikaosakonnas Tamsalu mnt 1.

3. Ehitusõiguse andmine. Ette kandis ehitusnõunik Ants Haasma. Nõustuti ehitusõiguse andmisega Katrin Järvamägile Kiltsi alevikus majandushoone ehitamiseks.

4. Korteri ostmine valla omandisse. Ette kandis vallavanem Sven Kesler. Otsustati nõustuda korteri, asukohaga Väike-Maarja, Lõuna 21-7 ostmisega hinnaga 25000 krooni õpetaja majutamiseks. Korter tunnistada tööandja eluruumiks.

5. August Laumetsa hauakivi paigaldamise toetamine. Ette kandis kultuurinõunik Ilve Tobreluts. Otsustati toetada 1000 krooniga hauakivi paigaldamist Väike-Maarja kirikuaeda endise Väike-Maarja koguduse õpetaja August Laumetsa hauaplatsile.

6. Kauplemislubade pikendamine. Ette kandis vallasekretär Peeter Rahnik. Otsustati kooskõlastada OÜ Turva kütusebaasi litsentsi taotlus ning pikendada OÜ Hektali kauplemisload Pikk tn. 5 ja Pikk tn 14 asuvatele kauplustele.

7. Maade tagastamised, ostueesõigusega erastamised. Ette kandis peamaakorraldaja Diana Seepter. Otsustati kinnitada esitatud eelnõud.

* Nõustuti Pudivere külas 10,0 ha suuruse MULLIKMÄE maaüksuse ostueesõigusega erastamisega hoonete omanikule Harri Lindret'ile.
* Nõustuti Väike-Maarja alevikus 2773 m² suuruse RENNE TEE 10 maaüksuse ostueesõigusega erastamisega hoonete omanikule Kalev Suursaar'ele.
* Nõustuti Väike-Maarja alevikus 1102 m² suuruse AASA tn 9 maaüksuse ostueesõigusega erastamisega hoonete omanikule Leida Kadak'ule.

Teadaanne

Statistikaameti poolt antud tellimuse alusel teostatakse augusti ja septembrikuus valla külades 2000. aastal toimuva rahvaloenduse ettevalmistustöid. Nimetatu käigus täpsustatakse majavalduse asukoht rahvaloenduskaardil ning kontrollitakse elanike nimekirju. Väike-Maarja vallas teostavad vastavaid töid Kaarli Metsson (Väike-Maarja ümbruse külad), Tiiu Okas (Triigi piirkond) ja Andres Ummik (Vao piirkond).

Loodame vallaelanike mõistvale ja abistavale suhtumisele.

Vallavalitsus

VMPSi veerg

MIS OLI...

* 18.06.98 käisid ka Lääne-Viru talunikud Toompeal Maapanga krahhi ja põllumajanduspoliitika asjus meelt avaldamas.

* 19.06.98 vaatasime LVTLi põllupeenrapäevade raames meie põlde Ärinal, Avispeal ja Saueväljal. Asjatundjad kommenteerisid põldudel tehtud tööde plusse-miinuseid ja sellest tulenevalt kultuuride seisukorda. Kokkuvõtteid tehti Mait Mardla mesindustalus Järvajõel, kellele anti üle ka maakonna paremini korrastatud talu auhind.

* Taluperede jaaniõhtut 23.06.98 segas märjavõitu ilm ja küllap paljud said oma värske õhu portsu ja jaanipäevatunde kätte Müürikul naisekandmisvõistlust jälgides ning ansambel Vanaviisi saatel jaanisimmanil lustides. Lõket tegemas, õlutvorsti mekkimas käis siiski seitsme talupere rahvas. Õhtu asjalikumas osas võeti teadmiseks, et:

* Soome soovib sõita 13 inimest,

* õppekeskuse pakutud praktikante ei soovinud keegi kasutada,

* Norra talunikke kutsume vastukülaskäigule oktoobris,

* seltsi põhikirja sisulisi muudatusi ümberregistreerimisel mittetulundusühingute registrisse ei peetud vajalikuks teha.

* 27.-28. juunil pidas Naissaarel kokkutulekut Eesti Ökoturismi Ühendus.

* 1.-4. juulil saeti/puuriti/lihviti KAARLI talus puupakke. Viis rohkem või vähem kogenud tegijat said valmis kuus kuju, millele ligi poolesaja uudistaja osavõtul ja rahvamaja pasunakoori saatel kenad nimed pandi ja talu KUJUDE AEDA rahvale vaatamiseks üles seati.

* 10. ja 11. juulil olid Palmses seppade, raskeveohobuste ja künnipäevad. Vagu ajas ka Kreegimäe talu masin Ats Annimäega roolis.

* 25.-26. juulil peeti Jänedal VII EESTI TALUPÄEVAD. Paarilehekülgelisest eeskavast võis igaüks leida midagi huvitavat vaadata-kuulata-rääkida või teha.

* 28.-30.juulil käis kaheksa meie seltsi liiget Hausjärvel. Vaadati sõprusvalla talunike eluolu. Külastati ökoloogilise tootmisega piimatalu ja seakasvatustalu, jäätmetöötlemistehast (1/7 Soome jäätmetest!), suurt seakasvatustalu loodustoodete müügipunktiga, 18. sajandist alates tegutsevat, nüüd turismitalu ning viljakasvatuse suurtalu kolme kuivati ja nelja traktoriga, kena suurt lüpsikarjatalu, kihelkonna kirikut, kalmistut ja koduloomuuseumi. Aitäh vastuvõtjatele, seltsi juhatajale Heikki Palkimäkile ja sekretärile Olli Pakkalale.

* Kai Tominga kasutuses on nüüd uusim versioon TALUTARGAST. Väetamisprogramme saab alates 17.08.98 kasutada INTERNETIPUNKTI arvutites.

* 6. augustil korraldas LV Taluliit TRITIKALE õppepäeva. EPMÜ teadlased ja konsulendid tutvustasid 46 kuulajale nisu ja rukki hübriidi, Eestis ka NIRU'ks ristitud, selle kasvatamise tingimusi ja kasutamisvõimalusi. Vaadati suvi- ja talitritikale põlde. Infot saab LVTL-ist (tel.41650) ja INTERNETIST (http://www.ag/renet.ee).

* LÄÄNE-VIRU TALUPIDAJATE LIIT teatab:

* Põllumajandustootajate ja valitsuse läbirääkimistel püütakse leida veel 0,5 mld.krooni tootjate toetuseks. Lahenduse mitteleidmisel kutsub ETKL talunikke jt. põllumajandustootjaid rahumeelsetele meeleavaldustele. Jälgigem ajakirjandust!

* Maaelu arengu seaduse projekti saab näha vallavalitsustes ja teha seal täiendusi ja ettepanekuid. LVTL arutab projekti 18.augustil seltsi esimeeste koosolekul.

* Maakonna künniõppepäeva korratakse septembrikuu keskel.

MIS TULEB rubriik jääb koristushooaja tõttu tühjaks.

Mart LEPIK

Internetipunkt teatab...

Lehe ilmumise ajaks on meie @punkt 8 kuud pidevalt kliente vastu võtnud. Suvel suurenes töötavate külastajate arv. Algamas on arvutikursuste hooaeg, nagu ikka koolis.

1. Arvuti algkursus	12 tundi	480 kr
2. Interneti algkursus	4 tundi	160 kr
3. Infohaldur MS Outlook	4 tundi	160 kr
Eelnevat oskust eeldavad:		
4. Interneti jätkukursus	10 tundi	500 kr
5. Tekstiredaktor MS Word	12 tundi	600 kr
6. Tabeltöötlusprogramm MS Excel	12 tundi	600 kr
7. Esitlusgraafika MS Power Point	10 tundi	500 kr

Registreerimine tööpäevadel Pikk t 7 või telefonil 61 265 kell 12.00–18.00-ni.

Reet KÕIV,
infotöötaja

OÜ VAO VARAHOIDJA juhatus müüb enampakkumisel 25. septembril 1998.a. kell 12.00 Kiltsis Liiduri tn. 10 alljärgnevad hooned ja korterid:

*endine piiritusvabrik algmaksumusega 117 740 EEK,
*kauplus-klubi algmaksumusega 58 250 EEK,
*hoonetekompleks Nõmmes algmaksumusega 75 559 EEK; ning asustatud korterid Vao külas:
*Pargi 5-12 üldpinnaga 71,6 m² (4 toaline), algmaksumusega 13 000 EEK,
*Endises Keerdoja majas 1-toaline korter (nr. 4) üldpinnaga 32,1 m² algmaksumusega 2793 EEK.

Ostusoovist palume teatada vähemalt 1 tund enne enampakkumise algust. Enne enampakkumise algust tuleb tasuda ühingu kassasse osavõtutasu 100 EEK ning 10% objekti algmaksumusest, kuid mitte vähem kui 500 EEK.

Info telefonil 232 36 349 iga päev kell 20.00-22.00.

OÜ VAO VARAHOIDJA juhatus

Meenutusi laagrisuvest

Koolivaheaeg on lõppemas. Päikesepaistelisi ilmasid on olnud vähevõitu, kuid huvitav ja teguderohke on suvi olnud kindlasti kõigile.

8.-9. juunini toimus valla laste töö- ja puhkelaager. Puhkelaagrit juhtisid Tallinna Pedagoogilises Seminaris õppivad Liane Kippel ja Kadri Rand, kes oma heatahtlikkuse ja sõbralikkusega võlusid 20 poissi-tüdrukut. Koos mängiti, liimitilõigati ja käidi matkamas. Laagripäevad lõppesid ekskursiooniga Emumäele ja Käru kalakasvatusse.

Noortele eakohase töö leidmine on saanud tõeliseks probleemiks. Aitäh OÜ-le Vestur, kes leidis kolmekümnele 13-16-aastasele noorele võimaluse tööks rabas. Töö ei olnud kerge, kuid huvitava kogemuse said sealt kõik. Kui esimesel töönädalal oli kõrvetav päike, siis teine töönädal jäi vihma tõttu lühikeseks Noortega oli tööl kasvataja Ulla Kruup.

Kiltsi mõisa pargis tehti korrastustöid valla aedniku Leie Arula juhtimisel. 11 tubli noore abiga saadi pargile uus ilme. Meeldivaks vahelduseks tööle kujunesid ujumas käimised.

Lisaks kohalikule laagrile oli võimalus sisukalt aega veeta veel paljudes teistes Eestimaa paikades korraldatud laagrites, kuid kõrge tuusikuhinna tõttu jäid need paljudele ainult unistuseks.

20 meie valla last viibisid 28.07.-07.08. soodustuusikutega Remniku lastelaagris Peipsi järve ääres. Kuna ilmad olid külmad ja ujuda sai vähe, siis muutus laagrielu mõnelegi üksluiseks. Kes aga ise oli tegutsemisest huvitatud, sellele jätkus piisavalt võimalusi kaasalöömiseks: isetegevuskontsert, missi ja misteri valimised, veepidu, liivakujude valmistamine ning muidugi igaõhtune disko. Paljud leidsid endale uusi sõpru, kellega kirjavahetust pidada.

10.-16.augustini toimus maavalitsuse korraldatud reis Soome Vabariiki. Jane Rivimets, Kaia-Kati Hagman ja Pillerin Maninen, kes sellel reisil Väike-Maarja vallast osalesid, jäid sõiduga igati rahule.

Kui kõigil lastel ei olnudki võimalust reisimas käia või puhkelaagris viibida, siis kosutavalt puhata on kindlasti kõik saanud, nii et uus kooliaasta võib alata.

Head õppeaasta algust kõigile!

Helle LING,
lastekaitsetöötaja

Teadmiseks lapsevanematele

Lapsevanemal või hooldajal on võimalik taotleda toetust lapse kooli või lasteaia toidukulude katteks 1998./99. õppeaastal. Taotluse saamiseks esitada avaldus kooli või lasteaia hoolekogu nimele. Avalduses märkida perekonna koosseis, kõigi pereliikmete tegevus ja kuu keskmine sissetulek.

Taotlused esitada klassijuhatajale või rühma kasvatajale hiljemalt 3. septembriks.

Taotlused vaatab läbi kooli või lasteaia hoolekogu koos valla sotsiaalosakonnaga.

Lea MÄESEPP

Väike-Maarja valla 1998. a "Kauni kodu" konkursist

Korraldatud valla kaunite kodude ülevaatus seondub Eesti presidendi Lennart Meri väljakuulutatud kodukaunistamise liikumisega, selle tarvis loodud kodukaunistamise peakogu eesmärkide ja ülesannetega. Samuti haakub kohalik ülevaatus ajakirja Kodustuudio korraldatava võistlusega KODUAED.

Ülevaatus-konkurss 1998 oli meie vallas arvuliselt teine. Hindamiskomisjoni kuulusid:

Tauno Teder, EELK Väike-Maarja koguduse õpetaja

Irma Sild, Väike-Maarja Gümnaasiumi käsitööõpetaja

Susanne Esinurm, Väike-Maarja Maanaiste seltsi esinaine

Maret Terav, Väike-Maarja Naisseltsi esinaine

Mart Lepik, Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi esimees

Juta Haasma, arhitekt, olmekomisjoni liige

Meeli Veia, maakorraldaja, olmekomisjoni liige

Mare Nirgi, keskkonnanõunik, olmekomisjoni esimees

Vallavalitsuse 09.06.98 korraldusega nr 243 tunnistati:

I preemia (2500 kr) vääriliseks Arvo Kaare, Triigi-Karutiigi.

II preemia (1500 kr) perek. Lepiksoo, Väike-Maarja, Energia 21.

III preemia (1000 kr) perek. Terav, Väike-Maarja, Energia 7.

Järgmised kohad jagunesid üsna tasavägiselt:

4. perek. Saar, Väike-Maarja, Välja 8.
5. perek. Etti, Kännuküla.
6. perek. Kinks, Väike-Maarja, Välja 2.
7. perek. Soom, Väike-Maarja, Välja 6.
8. perek. Martsepp, Kiltsi, Põllu 1.
9. perek. Pere, Triigi.
10. perek. Alt, Triigi.

Rõõm on tõdeda, et vallas on rohkem hakatud mõtlema oma ümbruse väljanägemisele. Rajamisel iluaedu, kaunilt kujundatud, puhtaid ja hoolitsetud kodusid tuleb iga aastaga juurde.

Toome ära väikese loetelu kodudest, mida hindamiskomisjon vallas esile tõi. Väike-Maarjas on terved elamurajoonid kujunenud välja kui hoolitsetud tervik, need on Välja tänav ja Lõuna põik, "Tarekesed", "Antsud" ja "Ellad" Lõuna elamurajoonis. Triigis metskonna elamud, mõisatagune piirkond, Harry ja Evi Rebase, Teearu ja Vainulti, Avispeal Muusikuse ja Jansoni, Kiltsis Kadaku ja Karukse elamud, Vaos Oru tänava elamud.

Rõõmu pakkusid väikeküladesperekonnad Kivistu ja Jaansen Eipris, perekond Metsson Pandiveres, perekonnad Vilimaa ja Varda Koonus ning perekonnad Tealane ja Sokk Müürikul.

Äramärkimist väärivad talunikud, kelle kodud küll hinnatavate objektide hulka ei kuulunud, kuid kelle suhteliselt suured õued ja aiad hoole ja armastusega rajamisel on: Priit Lilleorg ja perekond Eelma Pandiveres, perekond Läänemets Avispeal, perekond Kõbu Pikeveres, perekond Lepik Väike-Maarjas.

Head meelt valmistab tõsiasi, et laias plaanis osatakse juba hinnata teiste poolt tehtut. Aga on paljutki, mis küsimuse lausa püsti ette seab — Kes SIIN küll elab? Ei hakka üksikuid kohti ega nimesid veel välja tooma, kuid järgmise ülevaatuse aruandes tuleb kindlasti rooside kõrvale ka okkaid ritta seadma hakata. Paljukorteriliste majade elanike kodutunne ja ilumeel näib paljudes kohtades veel uinunud olevat aga rõõmustavat on siingi, ja seda enam on see märkimist väärt. Hoolitsetud koduümbrused Väike-Maarjas on Tamme tänaval, Ehitajate teel, elamud Uue tänava alguses ja Tamsalu mnt-l, kiitvalt tuleb mainida Lõuna t. majas 19 elavaid entusiaste, kelle pideva hoole all majadevaheline siseõu juba aastaid korras on. Tublid naised elavad Triigi 16-krt elumajas (nn sidemaja), nende eestvedamisel ja -seismisel pakub majaümbruse üsna suur haljasala kõigile möödujaile silmarõõmu. Elumaja, milles asub OÜ Triigi Piim kontor, seevastu jätab kurva, pooliku mulje - ühe majapoole elanike koduhool ja -armastus kannatab teise majapoole elanike hoolimatuse ja kasvatamatuse pärast. Heakorrastatud on Triigis ka 12- ja 18 krt-te elamute esised. Naiste tublidust tahaks kiita veel Vao külas, teame kui raske oli seal prügivedu korraldada.

Lõpetuseks tahame tänada kõiki hindamiskomisjoni liikmeid. Sellelaadse ürituse läbiviimine nõudis põhitöö kõrvalt küllalt suurt pingutust, aga lisas kindlasti vaatlemisoskust ja kogemusi hindamisel.

Edu Teile kõigile!

Juta HAASMA,
Mare NIRGI

Jumalateenistused Väike-Maarja kirikus septembrikuus

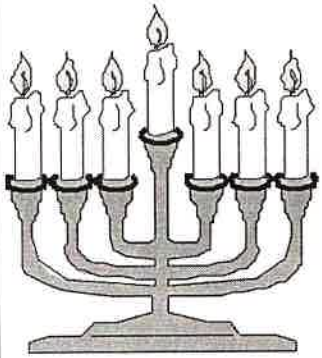

6. septembril kell 11.00
NELJATEISTKÜMNES PÜHAPÄEV PÄRAST NELIPÜHI

13. septembril kell 11.00
VIIETEISTKÜMNES PÜHAPÄEV PÄRAST NELIPÜHI

20. septembril kell 11.00
KUUETEISTKÜMNES PÜHAPÄEV PÄRAST NELIPÜHI

27. septembril kell 11.00
SEITSMETEISTKÜMNES PÜHAPÄEV PÄRAST NELIPÜHI

Koguduse vaimulik Tauno Teder elab Väike-Maarjas, Ehitajate tee 7-10, tel. 61 956.

"Tehes head teistele, teed Sa seda eelkõige iseendale."
M. Gandhi

Alljärgnevalt jätkub möödunud aasta 22. augustil Väike-Maarja Ärikeskuses toimunud tervisepäeval ette kantud muuseumi uurimuse "Väike-Maarja tervishoiu ajaloost aastani 1975" avaldamine. Töö kirjapanija **Ellu MOISA** vabandab selles leiduvate puuduste pärast, palub teatada leitud vigadest ning soovib, et tehtaks puuduvale täiendusi.

VÄIKE-MAARJA TERVISHOIU AJALOOST AASTANI 1975

Väike-Maarja Tuberkuloosidispanserist
(F.Rääbuse, hiljem Laurand, tub. dispanseri juhataja aruandest 15.I 54.)

Avati 1953.a. 3,5 km kaugusel rajooni keskusest Ebavere mäe jalamil, endises Saltsi talu elumajas (mansardkorrusega puitehitis). 1953.a. teostati kapitaalremont, ruumide arv oli küllaldane ja vastas vajadustele. Majas puudus elekter. Haigete röntgenoloogiliseks kontrolliks kasutati Väike-Maarja Haigla röntgenikabinetti. Kuna see asus 3,5 km kaugusel, siis oli raskusi haigete teenindamisel. Kõva ja pehme inventariga oli dispanser rahuldavalt varustatud. Kaader: arstikohti 1,5 kohta (täidetud 1,5), med.õdesid 5,0 kohta (4,5), laborante 1 koht (1), noorem med.personali 5,5 kohta (5,0), muud personali 2,5 kohta (2,5). Laborant polnud saanud spets.ettevalmistust töötamiseks dub.dispanseris, seetõttu kannatas töö.

Dispanseri juures töötas 10 voodikohaga statsionaar. Voodite arv oli küllaldane. 1953.a. oli haiglas suremus 15%. Suremuse kõrge protsent oli tingitud sellest, et haiglasse oli võetud raskete tuberkuloosivormidega haigeid nii isoleerimise otstarbel kui ka raskete koduste olude tõttu.

Väike-Maarja Rajooni Haiglast

1955.a. 22. detsembri aruandest on lugeda, et haigla sai juurde 10 voodikohta kirurgiaosakonna jaoks ning aasta lõpuks ulatus voodikohtade arv 35-ni. Ambulatoorium kolis haiglast välja. Kohtade arv jagunes: 15 terapeutilistele haigetele, 10 kirurgilistele haigetele, 5 lastele, 5 sünnitusosakonnale.

Rajooni kirurgiks oli Ülo Ludvigi p. Salumäe, rajoonihaigla peaarst Virve Aleksei t. Kann (kuni 1963.a.), vanemõde Meeri Korjas, lastesõime juhataja Berta Augusti t. Ment.

Ambulatooriumist

Ambulatoorium asus aastatel 1944-1955 haigla majas, Pikk tn 6; aastatel 1955-1960 Ilmaste majas, Pikk tn 18; siis lühikest aega kirikumõisas, Tamme tn 3 (praegu telefonikeskjaam); aastatel 1960-1976 Pikk tn 8 (endine vallamaja, praegu politseimaja), sealt kolis ambulatoorium edasi Ravi tn 1.

1962.a. liideti Väike-Maarja rajoon Rakvere rajooniga. 1. augustist 1962.a. töötas Väike-Maarjas kirurg Henno Sepp 1,5 kohaga (1 koht kirurgina). Tema arvates oli vaja suurendada kirurgilistele haigetele eraldatud voodite arvu. Kokku oli haiglas neile 10 voodit, s.h. 2 günekoloogilistele haigetele. Teenindati Tamsalu, Rakke, Laekvere, Simuna piirkonda (endine Väike-Maarja rajoon).

Ebaveres Saltsis töötas edasi tub.dispanser. Arstid: Fernanda Laurand - peaarst, Linda Tiigimäe (hiljem Tõnismäe) - kohakaaslus 0,25 kohta pediaater, keskastme töötajaid 5 (ka 1965.a.). 1965.a. nimetati dispanser ümber Väike-Maarja Haigla tuberkuloosi osakonnaks (15 voodikohta), 1966.a. võeti arvele 21 haiget, oli oma röntgenikabinet. 1967. aastast tegutses Väike-Maarjas tuberkuloosi kabinet. 1967.a. kohta käivas aruandes enam haiglat ei mainitud, kuid 1967.a. juunis on F. Laurandile kui Väike-Maarja Haigla tuberkuloosiosakonna juhatajale antud EKP Rakvere Rajoonikomitee ja TSN TK poolt aukiri. 1969.a. septembris kolis kabinet Rakverre (F. Laurandi andmed). 1963.aastast oli Väike-Maarja Haigla peaarstiks Evi Vöörmann (kuni 1975.a-ni).

1963.a. oli haiglas lastele mõeldud kohti 5 (1965.a. 10), pediaater Linda Tiigimäe (Tõnismäe).

1964.a. oli keskmed.haridusega töötajaid 27, nende hulgas Silvi Kullas, Õie Pello, Lehte Tints, Elfriede Martin, Laine Vist, Tatjana Kutuzova, Mulje Heinla (Kaare), Marge Kask, Valli Tätte, Kata Lehiste. Arstid: Evi Vöörmann, Virve Kann, Linda Tiigimäe (Tõnismäe), Vikenti Tints, Fernanda Laurand.

1950.a. augustist võttis hambaarst E. Treial haigeid vastu oma majas, 1967. aastast ambulatooriumis (lahkus 1975.a.). 1969. aastast töötas Aili Eller, 1973. aastast on ametis Mall Koorts (Lepiksoo).

1965.a. oli elanike arv 7000, haigusjuhtude arv 1000 elaniku kohta 524,5, arstide arv 1000 elaniku kohta 0,86. Abikabinettidest oli olemas röntgenikabinet ja laboratoorium. Läbivalgustusi tehti vähe, kuna kiirgus oli lubatust suurem, võis töötada ainult 40 minutit päevas.

1966.a. kaadrialane seletuskiri:
1. Vajatakse üht velskrit Kiltsi velskripunkti;
2. Ideelis-poliitilise kasvatuse alal poliittunnid Väike-Maarja keskkooli juures, asutustes poliitinformatsioonid. Usklikke arste ja keskmed.töötajaid ei ole.
...
6. Parimad töötajad: Aili Eller - terapeut, Kata Lehiste - ämmaemand, Linda Petron - sanitar, Aime Meos - med.õde, Alma Pilli - pesunaine.
...
9. 2 kommunisti.

1967. aasta juunikuus Väike-Maarja Haigla suleti. 1968.a. 19. märtsi "Punases Tähes" kirjutati, et Saltsi on vaja bussipeatust, kuna haigla on sinna üle kolinud. Kokku oli haiglas 15 voodikohta (10 sisehaigusi ja 5 günekoloogilisi haigusi põdevatele haigetele).

Uus haigla

1974. aastal valmis uus haiglamaja Väike-Maarjas Ravi t. 1. Oli esimene vabariigis, mis ehitati ümberkaudsete majandite algatusel ja vahenditega. Need olid Väike-Maarja ja Pandivere kolhoosid, Vao, Triigi, Assamalla, Pälsoni, Salla, Simuna, Põdrangu, Tamsalu sovhoosid, Tamsalu Teraviljasaaduste Kombinaat, Kaarma Piiritustehas, Väike-Maarja Tarbijate Kooperatiiv, EPT Väike-Maarja ja Tamsalu osakonnad. Ehitis valmis Rakvere KEKi Väike-Maarja osakonna kätetööna. Peatöövõtja oli Väike-Maarja kolhoos. Kulus 1,5 miljonit rubla. Majas oli kõik uus alates arstiriistadest ja lõpetades linade-patjadega. Kokku oli hoones 106 ruumi. Kõige suuremates palatites oli 4 voodit, enamuses 3 ja 2 voodikohta. Kokku oli haiglas 75 (55 sise-, 10 laste-, 10 günekoloogilist) voodikohta, arste 9, keskmed.töötajaid 18. Peaarst oli hoone avamise ajal veel Evi Vöörmann, staažikamad töötajad : laborant Helje Ilves (30 aastat tööstaaži); terapeut Virve Kann (25), günekoloog Vikenti Tints (25), sanitar Amanda Rõõmberg (25); üle 20 a. olid töötanud stomatoloog Ellen Treial, vanemõde Laine Vist, röntgenilaborant Elfriede Martin, õde Valli Tätte. Avamispidu peeti 15. veebruaril 1975.a.

ELU JA MÄLESTUSI

Noor-Eesti Kirjastus Tartus 1936.a.

Jakob Liiv

Mul ei olnud oma ennustusel mingisugust eelarvamust ja usku, vaid selle mõtlesin välja Tamme kiusamiseks. Ta oli mõnes asjas iseäralik inimene. Kirikus ta ei käinud, pastoriga ei sobinud, oli ometigi sügava usutundega, kes ei sallinud ühtki vabamat mõtteavaldust usulistes küsimustes. Ta uskus häid ja kurje vaime ja iga muinasjutt oli tal lugulauluks armsaim pala. Viimaks kaldus ta spiritismi, ostis sellesisulist kirjandust, viitis niisuguste raamatute lugemisega palju aega, luuletööd hoopis kõrvale jättes. Tuli mõnikord atleet Georg Lurich Väike-Maarjasse vanemate juurde puhkusele, kes oli suur spiritismi pooldaja, siis loeti üheskoos sellist kirjandust ja tehti väikesi katseid kolmejalgse laua liikumapanemisega. Ma olin hoopis teisel arvamisel ja seletasin Tammele, et palju kasulikum oleks, kui ta selle ajaraiskamise asemel oma luuletused korraldaks ja trükki toimetaks. Ta vabandas ikka sellega, et raske olevat kirjastajat leida ja nagu ei raatsiks ta oma raha nende alla kinni panna. Aeg-ajalt hakkasid tal päris vanapoisi tunnused ilmuma; ta läks jonnakaks ja sealjuures väga ihneks. Ta ei raatsinud enam korralikku kaustikut ega vihikut osta, millesse oma laule kirjutada, vaid kirjutas neid igasugustele lehekestele ja paberiribadele, mõned salmid isegi põigiti läbi teiste ridade. Ta oli ometi meie parnassi kõrgemaks tipuks olnud, võttis ka seltskonnaelust osa, aga 1905. aastal, kui rahvaliikumine kihas ja kees, sidus ta end oma kooli ja kodu külge, ei ilmunud rahva sekka, oli spiritismist küll juba kainenenud ja hakkas Robinson Crusoet lugulauluks tegema. Soovitasin tal selle asemel oma laulude korraldamisele asuda. Ta jäi jonnakalt oma arvamise juurde ja kirjutas üksiklasena Robinsoni. Lõpu korral luges ta mulle sellest mõned kohad ette. Ütlesin talle otse näkku, et see on vormiliselt kui ka keeleliselt ta kõige nõrgem töö. Siiski hakkas ta seda hoopis teises vormis ja rütmis ümber tegema, millega enam lõpule ei jõudnud. Samal aastal, kui rahvakoosolekute juhatamine minu peale langes, oli Tamm mulle ustavaks nõuandjaks. Pidasime aru, kuidas rahvast vaol hoida, et see mitte röövima ega põletama ei läheks, nagu juba mitmes kohas tehakse. Ta hoiatas mind, et ma mitte käremeelsete poole ei kalduks. Enne karistussalkade Väike-Maarjasse jõudmist tegi R. Brandt, kellega heas vahekorras olin, mulle märkuse, et ma oma maja natuke puhastaksin, vahest ei jõudvat ta takistada, kui mind rahvakoosolekute juhatajat ning Tartu koosolekute saadikut tahetakse puistata. Rääkisin sellest Tammele, kes mulle nõu andis kõik kahtlased kirjad ära hävitada. Pikema kaalumiseta põletasin siis kõik käsikirjad, mis tsensuurist läbi ei tulnud, ja kõik isiklikud erakirjad, nendega ühes ka oma venna Juhani omad, millistes ta poliitikat arvustas ja tolleaegsete ajalehtede toimetajate tuulelipu-sarnast meeleolu käredasti hukka mõistis.

Tamme arvates talitasid karistussalgad valitsuse seisukohalt päris õieti, et mässajaid tuleb valjusti karistada, kuid sellega ei saanud ta leppida, et valitsus karistussalkade juhtimise kohalike mõisnike hooleks usaldas. Sellest hoolimata oli ta truu riigialam ja valitsuse pooldaja. 1906. aasta sügisel, kui karistussalgad olid maalt lahkunud, ilmus Tallinna lehtedes minu laul "Kes julgeb üles seada kohtulauda", mida ma leinatundeil avaldasin neile, kes karistussalkade poolt tapetud, ja neid süüdistasin, kes iga revolutsiooni-aegset tegelast hukka mõistsid. Tamm tuli väga ärritatult raamatupoodi, kus ostjad viibisid, viskas mulle lehe kätte ja lausus kõrgendatud toonil: "Kaua tahad sa niisugust kahepaikse osa etendada? Mine mässajate poole, siis on vahekord selge!" Et võõraste juuresolekul juttu lõpetada, ütlesin talle vaikselt: "Räägime sellest siis, kui sinu ärritus on lahtunud. Vahest tuleb aeg, millal ka sina neid langenuid taga leinad." Tamm lahkus, kuid paari päeva pärast tõendas ta, et see töö olevat üks ilusamatest minu tundelauludest. Et ta siis juba haiglane ning närviline oli, kartsin teda ärritada ja ei näidanud talle oma käredamasisulisi laule. Ta oli paljude teistega uue kirjandusvoolu ja keeleuuenduse vastane, mis Noor-Eesti albumites ilmus. Kõige vähem leidsid ta silmis armu luuletused. Juhan Liiva laulu "Noor-Eestile" nimetas ta nõrgameelse jampsimiseks. "Ma ei saa sinust enam viimasel ajal aru," ütlesin talle, "aastate eest jõudsime ühisele otsusele, et eesti keel peab saama kord painduvaks ja haritud keeleks, kuid nüüd, kus keele painduvamaks tegemisega algust tehakse, oled sa süle ja seljaga selle vastu. Sul peaks ometi selge olema, et meie piibli ja lauluraamatu keelega kaugele ei pääse. Ega need keeleuuendajad meile midagi peale ei sunni, käime oma rada, kuid ärgu takistatagu nende tööd, kes uusi sihte meie keelesse ja kirjandusse ajavad." - "No küllap sina lähed ka nende uue sihi ajajate sekka," ütles Tamm ja ei kõnelnud sellest hiljem minuga. Minule paistis see võõrastav, et selleaegne kirjandus nendele oludele ei reageerinud, vaid kaldus tunduvalt erootikasse, ja kirjutati töid suuremalt osalt "kunst kunsti pärast". Kuid rahva meeleolu oli langemas, pessimism maad võtmas, et meie edu on kauemaks ajaks reaktsiooni alla maetud ja meid mõisnikkude eestkostmise ja valitsuse kindla valve alla seatud, sest mõisnikud olid valitsuse silmas nii riigiustavad, et karistussalkade juhtimine nende hooleks anti. Minusse need arvamised ei mahtunud, ma hakkasin ajalehtedes julgustavaid laule avaldama, nagu "Punane kotkas", kus riivasin keiser Nikolai II nagu varemalt "Rästas" Aleksander III, "Kangelane", "Arvete nõudja" jt.

Olin tol ajal Põllumeeste Seltsi abiesimees ning juhataja. Esimees von Gruenewaldt tundis revolutsiooni lõhna, läks juba 1905.aasta sügisel kõige perekonnaga Saksamaale ja tuli siis alles tagasi, kui karistussalgad juba maa olid rahustanud. Seltsi koosolekult, mis ta pärast põgenemist juhatas, koju tulles, küsis ta minult: "Mis teie arvate, seda aadrilaskmist oli minu arvates rahvale tarvis? Ta veri oli viimasel ajal väga paksuks läinud!" See torkas minusse nagu nuga ja ma ei osanud talle kohe midagi vastata. Toibusin ja vastasin lühidalt: "Ma usun, et see aader eesti rahva silmadesse tervendavalt on mõjunud, et ta nüüd oskab minevikku kui ka tulevikku selgemini vaadata." Ta lõpetas selle jutu ja me lahkusime. Seda mõtet, mis ma von Gruenewaldtile ütlesin, tahtsin ka laiematele hulkadele öelda. Ma kirjutasin dramaatilise lugulaulu "Vaimude org", milles leidub rahva julgustamise kõrval ülalmainitud mõte järgmiselt:

See aader, mis sinule, kodumaa, lastud,
On selgemaks teinud su vaimu.
Nüüd mõistad, kui eduteel edasi astud,
Kust leiad sa abi, kust laimu.

Selle töö lõpetasin ma lohutava hüüdega:
Mu isamaa, varsti su sügavad haavad
Seob kodumaa poegade käsi,
Sest kindlasti usume, terveks kõik saavad,
Ka tütred neid põetes ei väsi.

Veel teine asi, mis mind seda tööd kirjutama sundis, oli see, et paljud olid kaotanud usu tulevikku ja noorsugu kaldus elunautimisele. Oli ka vanemaid inimesi, kes seltskonnas kaasa tõmmanud, nüüd lootusetult käed longu lasksid ja arvasid, et kõik meie oma jalgele toetumine olevat juba ärkamisajast saadik olnud suur jampsimine. Nagu praegune aeg näitavat, jääme me ikkagi võõraste, kas sakslaste või venelaste talutada. Tahtsin näidata, et rahvavaim on ometi terveks jäänud ja protesteerib vastu niisugustele arvamistele. Tamm jäi ikka kord-korralt närvilisemaks ja haiglasemaks. Soovitasin talle, et ta õpetaja-ametist loobuks ja oma liigpaksust füüsilise tööga natukene vähendaks. Ta lubas veel paar aastat õpetaja olla ja siis Võrtsjärve äärde, kus tal talu oli ostetud ja tasa maksetud, korraliku elamu ehitada, suvel natuke põllutööd teha ja talved kirjanikuna mööda saata. Kuid sellest kavatsusest tõmbas surm kriipsu läbi. 1907. aasta kevade poole muutus Tamme tervislik seisukord halvaks, soovitasime, et ta Tartu ravimisele sõidaks või vähemalt ennast läbi vaadata laseks.

(Järgneb)

OÜ Hektali vajab
kogemustega pagareid.

Info telefonil (8) 251 16 345.

TÄHELEPANU!
Triigi-Avispea prügila on suletud.
(esialgne informatsioon Infolehes nr. 1, jaanuar 1998)

Võimalused prügi äraveoks:

1. Väike-Maarja aleviku prügila
2. AS Ragn-Sells (tel.233 74 310 Anne Jõesaar).

Info tel. 61 830,
keskkonnanõunik Mare NIRGI.

RUTH PALMISTE
töötab Väike-Maarjas kalmistumeistrina,
kes tegeleb:
*** hauaplatside eraldamisega**
*** surnuaedade heakorraküsimustega.**
* * *
Tema poole on võimalik pöörduda tööpäevadel
Tamsalu mnt. 1 või telefonil 61 250.

Ja äkki saab otsa kõik,
ka see, et me elame.
Pilv ootamatult varjab päikese.

KAJARI SARAPU	30.01.1974	- 25.07.1998
ILSE KIPPEL	29.09.1922	- 27.07.1998
MEETA MÄNNISTU	01.10.1914	- 28.07.1998
LEONORE-MARIE LODE	02.03.1926	- 08.08.1998

Oh sa pisike-pisike ime,
kanna sa väärikalt oma nime!

SVEN ALBI	01.07.1998
KARL-ERIK ALBI	01.07.1998
ANNIKA MIDT	06.07.1998
LILI KOSKA	12.07.1998
REELIKA VINOGRADOV	17.07.1998
ARELI ÕUN	20.07.1998
RAILO AIMSE	21.07.1998
JANE-LY ROTKA	31.07.1998

Kasvage, olge terved ja tublid!

Augustikuu sünnipäevalapsed

Et aastad teil tervist ja õnne tooks
ning elu näitaks vaid päikesepoolt!

ANATOLI ANUFRIEV	01.08	- 70
ENDEL KLAAS	01.08	- 70
KATA LEHISTE	02.08	- 70
ERICH NUUT	03.08	- 81
ELIISE ANDERSON	06.08	- 84
JAANUS KOLBERG	07.08	- 70
LEIDA SAAGE	07.08	- 87
LAINE MONTAG	12.08	- 80
OLGA MADIKAINEN	12.08	- 88
JEGOR HARITONOV	15.08	- 80
ILMAR TÕNISMÄE	19.08	- 70
ILDA STURIS	20.08	- 80
JAAN UUEDA	21.08	- 82
MAGDA SAUMETS	25.08	- 75
MATHILDE-ELISABETH TRAKS	25.08	- 88
IRMGARD BRAND	28.08	- 70
JEKATERINA TERVO	28.08	- 85
HINNA VUNGO	29.08	- 70
MEETA KALLASTE	30.08	- 89
LINDA VIIRAS	30.08	- 90

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja Vallavalitsus

(232) 61 311 Ilve TOBRELUTS | Väike-Maarja Pikk 1A Vallavalitsus | Trükitud ARIES trükikojas Tel 23 481 Tiraaž 2100 eks.